

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра туризму та готельного господарства

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ

підготовки	Бакалавр
спеціальності	242 Туризм і рекреація
освітньо-професійної програми	Туризм

Луцьк – 2023

Силабус вибіркового освітнього компонента «УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ» підготовки бакалавра, галузі знань 24 Сфера обслуговування, спеціальності Туризм і рекреація, за освітньо-професійною програмою Туризм.

Розробник: Тищук І. В., доцент кафедри туризму та готельного господарства, кандидат економічних наук.

Погоджено

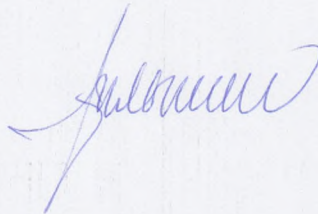
Гарант освітньо-професійної програми:

Ільїн Л. В.

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри туризму та готельного господарства
протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Ільїн Л. В.

1. Опис освітнього компонента

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 242 Туризм і рекреація Освітньо-професійна програма: Туризм Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 4
		Семестр – 7
		Лекції – 10 год.
		Практичні – 20 год.
		Самостійна робота – 110год.
ІНДЗ: немає		Консультації – 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська

2. Інформація про викладача

Викладач: Тищук Інна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства

Контактна інформація викладача: 0958250867

Електронна пошта: innatv78@gmail.com

Адреса викладання курсу: вул. Банкова, 9, корпус С, ВНУ імені Лесі Українки

Кафедра – туризму та готельного господарства

Факультет – географічний

3. Опис освітнього компонента

3.1. Анотація освітнього компонента.

3.2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента.

Пререквізити: Вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів з теорії та практики: «Сільський (зелений) туризм», «Екологічний туризм», «Географія туризму», «Туристичні ресурси України».

Постреквізити: «Організація туристичних подорожей», «Планування та організація туристичного бізнесу».

3.3. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення освітнього компонента «Управління регіональним розвитком туризму» є формування теоретичних, професійних знань і практичних навичок в управлінні регіональним розвитком сфери туризму. Вона включає визначення основних проблем регіоналізації, розуміння змісту регіонального управління економікою загалом та розвитком туристично-рекреаційного комплексу зокрема. Також, вивчення основних законодавчих актів та нормативних документів, що регулюють регіональну політику України в сфері туризму. Крім того, здобувачами передбачено освоєння методів і принципів управління регіональним розвитком туризму.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Управління регіональним розвитком туризму» є характеристика теоретичних та методичних основ дослідження економічного розвитку регіонів та методів управління регіональним розвитком у сфері туризму. Також, важливим завданням є засвоєння основних понять та підходів до вирішення проблем регіонального розвитку туризму. В рамках вивчення цієї ОК також розглядається структура управління регіональним розвитком у контексті розбудови

туристсько-рекреаційного комплексу в конкретних регіонах України, проводиться економічне обґрунтування територіальної організації туристсько-рекреаційного господарства та його ресурсного забезпечення.

3.4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення дисципліни студенти мають здобути наступні практичні навички та уміння:

Загальні компетентності:

ЗК 04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;

ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

Фахові компетентності:

ФК 17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;

ФК 19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;

Результати навчання:

РН 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;

РН 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;

РН 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт..

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Консул.	*Форма контролю/ Бали
Тема 1. Теоретичні основи управління регіональним розвитком туризму.	30	2	4	22	2	ДП, ДС/8
Тема 2. Система управління регіональним розвитком туризму.	30	2	4	22	2	ЗПР, УО/8
Тема 3. Туристичний потенціал регіонів.	30	2	4	22	2	ДП, ДС/8
Тема 4. Управління розвитком суб'єктів туристичного бізнесу в регіоні.	30	2	4	22	2	ДП, ДС/8
Тема 5. Економічне обґрунтування регіональних програм розвитку туризму	30	2	4	22	2	ЗПР, УО/8
Модульна контрольна робота						60
Всього годин/балів	150	10	20	110	10	

**Форми контролю: ДС – дискусія; РМГ – робота в малих групах; ЗПР – захист практичної роботи; УО – усне опитування; ДП – доповідь з презентацією.*

5. Завдання для самостійного опрацювання

	Тема	Кількість годин
1.	Тема 1. Теоретичні основи управління регіональним розвитком туризму. 1. Управління регіональним розвитком туризму: основні поняття. 2. Регіональна політика як основа управління регіональним розвитком	22

	3. Об'єкт, мотивація, функції, стадії управління розвитком економіки регіону	
2.	Тема 2. Система управління регіональним розвитком туризму. 1. Сутність розвитку місцевого самоврядування в Україні. 2. Повноваження органів регіонального управління та місцевого самоврядування 3. Роль міжнародних організацій в регулюванні й управлінні туристичною діяльністю. 4. Управління регіональним розвитком туристичної галузі в країнах світу. 5. Основні цілі, напрямки й методи туристичної політики в Україні. 6. Організаційна структура управління регіональним розвитком туризму.	22
3.	Тема 3. Туристичний потенціал регіонів. 1. Туристичні ресурси як базова умова розвитку туризму в регіонах України. 2. Природно-рекреаційні ресурси: аналіз та оцінка потенціалу. 3. Фінансовий потенціал регіонального розвитку туризму.	22
4.	Тема 4. Управління розвитком суб'єктів туристичного бізнесу в регіоні. 1. Туристські дестинації як суб'єкт управління регіонального розвитку. 2. Особливості інтеграційних процесів в управлінні організаціями індустрії туризму в регіоні. 3. Кластерні моделі в управлінні регіональним розвитком туризму.	22
5.	Тема 5. Економічне обґрунтування регіональних програм розвитку туризму 1. Туристські дестинації як суб'єкт управління регіонального розвитку. 2. Особливості інтеграційних процесів в управлінні організаціями індустрії туризму в регіоні. 3. Кластерні моделі в управлінні регіональним розвитком туризму.	11
6.	Тема 6. Регіональний маркетинг як інструмент управління регіональним розвитком туризму. 1. Сутність регіонального маркетингу. 2. Маркетинговий підхід до формування туристичного продукту регіону. 3. Інформаційно-аналітичне забезпечення регіонального маркетингу. 4. Особливості формування та реалізації маркетингової стратегії регіону	11
Всього годин		110

6. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриває «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2022-07/Polozh_pro_otzin_%D1%80%D0%B5%D0%B4%2B%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf)

Політика викладача щодо здобувача освіти. Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітнього компонента.

При вивченні освітнього компонента «Управління регіональним розвитком туризму» необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану основну та додаткову навчальну, наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань); повною мірою долучатися до активних форм навчання; відпрацьовувати пропущені практичні заняття.

Студент зобов'язаний відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу з метою поточного та підсумкового оцінювання знань, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі студентами та викладачами, уважним і дотримуватися дисципліни та часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Недопустимо: пропуски та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання, наявність незадовільних оцінок за 50% і більше зданого теоретичного і практичного матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності. Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків, дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття); надання достовірної інформації про результати власної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування під час модульних контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності у Волинському національному університеті імені Лесі Українки знайшли своє відображення в «Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (посилання: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (посилання: <http://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/03/polozhennya-pro-antyplagiat.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений викладачем час. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки, не дозволяється.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки шляхом валідації (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B%D0%A3_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01

грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

7. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – залік. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості в усній формі. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

8. Перелік питань до заліку

1. Опишіть об'єкт, суб'єкт та предмет управління регіональним розвитком.
2. Яким чином визначається регулювання регіонального розвитку?
3. Які кроки слід зробити для удосконалення регулювання регіонального розвитку, як однієї з функцій регіонального менеджменту?
4. Які цілі повинно відповідати регулювання економічного розвитку регіону?
5. Які основні принципи теорії дифузії інновацій?
6. Які передумови і висновки теорії полюсів росту?
7. Яким чином визначаються і вимірюються ефекти міжрегіональних взаємодій?
8. Які принципи повинна враховувати регіональна політика України?
9. В чому полягають відмінності між традиційною та сучасною регіональною економічною політикою?
10. Які існують рівні у регіональній політиці?
11. Назвіть об'єкти управління регіональним розвитком у регіональному контексті.
12. Які характеристики та компетенції є характерними для обласного регіону?
13. Перерахуйте етапи управлінської діяльності в обласному регіоні.
14. Які показники використовуються для оцінки економічного розвитку регіону і чому?
15. Які показники використовуються для оцінки соціального розвитку регіону?
16. Як зв'язані показники економічного, соціального та демографічного розвитку регіону між собою?
17. Опишіть основні етапи побудови системи контролю управлінської діяльності в регіоні.
18. Що розуміється під мотивацією регіонального розвитку?
19. Охарактеризуйте сутність регіонального маркетингу та перерахуйте фактори зовнішньої та внутрішньої середовища, що впливають на нього.
20. Визначте особливості маркетингу послуг у туризмі.
21. Розгляньте основні принципи сегментації туристичного попиту.
22. Зробіть аналіз мотивації міжнародних подорожей.
23. Проаналізуйте демографічні та соціально-економічні критерії сегментації туристичного попиту.
24. Визначте напрями проведення аналізу ринкових можливостей.
25. Охарактеризуйте соціально-економічні чинники, що впливають на споживчий вибір на туристичному ринку.

26. Перегляньте основні стереотипи поведінки туристів.
27. Дайте прогноз щодо розвитку міжнародного туризму на найближчу перспективу.
28. Запозичте основні концепції стратегічного маркетингу в туризмі.
29. Опишіть засоби впровадження маркетингу в туристичну сферу.
30. Розгляньте вплив новітніх технологій на маркетингові практики в туризмі.
31. Опишіть суть планування економічного та соціального розвитку регіону.
32. Підкресліть нормативно-правові документи, які визначають порядок розроблення прогнозів, програм та планів соціально-економічного розвитку регіонів.
33. Визначте види діяльності, які є об'єктами прогнозування та планування на регіональному рівні.
34. Розкрийте різновиди планів, що розробляються на регіональному рівні.
35. Опишіть директивне та індикативне планування.
36. Проведіть аналіз принципів, що лежать в основі розроблення планів економічного та соціального розвитку регіону.
37. Розгляньте показники, які використовуються при обґрунтуванні програм регіонального соціально-економічного розвитку.
38. Опишіть застосування системного методу в регіональному плануванні.
39. Розкрийте сферу використання балансового методу в регіональному плануванні.
40. Визначте сферу застосування нормативного методу в регіональному плануванні.
41. Перерахуйте види планування за тривалістю дії.
42. Проаналізуйте можливі напрями вдосконалення методів планування регіонального розвитку.
43. Підкресліть етапи складання регіональних комплексних програм.
44. Опишіть мету та принципи управління регіональним розвитком туризму. Вкажіть на принципи, які керують системою управління регіональним розвитком туризму.
45. Розкрийте зміст та етапи регіональної економічної діагностики.
46. Визначте сутність регіонального економічного аналізу та вкажіть його об'єкти й суб'єкти.
47. Опишіть етапи аналізу економічного розвитку регіону.
48. Назвіть різновиди регіонального економічного аналізу та розкрийте їх відмінності.
49. Розгляньте характеристику горизонтального і вертикального економічного аналізу й зазначте їх значення.
50. Охарактеризуйте порівняльний і факторний економічний аналіз та поясніть їх використання.
51. З'ясуйте, для чого регіональні агентства розвитку.
52. Перерахуйте способи впливу держави на інвестиційні процеси в регіонах.
53. Опишіть фактори впливу на економічні показники, що характеризують регіональний розвиток. Подайте конкретні приклади.
54. Визначте сталий позитивний розвиток економічного показника.
55. Проаналізуйте зміст SWOT-аналізу регіону.
56. Назвіть основні напрямки розвитку механізму управління регіональним розвитком туризму.
57. Розгляньте групи методів, що широко використовуються в управлінні регіональним розвитком туризму.
58. Визначте туристичну дестинацію та зазначте умови для її створення.

59. Розкрийте значення ринкової оцінки DESTINACIЙ та тривалість «життєвого циклу» їх розвитку.
60. Назвіть організаційні форми інтеграції в туризмі.
61. Перерахуйте переваги стратегічних альянсів та мереж в управлінні регіональним розвитком туризму.
62. Опишіть переваги функціонування спільних підприємств у стратегічних альянсах.
63. Детально розгляньте франчайзинг як метод організації та управління туристичним бізнесом.
64. Поясніть, коли виникла ідея кластерів та їх сутність.
65. Проаналізуйте роль регіонального кластера в Україні та приведіть приклади інших країн.

9. Шкала оцінювання

Оцінка балів	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

10. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Тищук І. В., Матвійчук Л.Ю. Сільський зелений туризм як фактор регіонального розвитку: методологічний аспект та практичний досвід: монографія. Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2017. 260 с.

Додаткова:

1. Рогатіна Л. П. Стратегічне управління економічним розвитком, його особливості та роль у формуванні конкурентних переваг регіону. *Економіка та держава*. 2018. № 2. С. 92–96. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2018/22.pdf.
2. Зарічна О. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ РЕГІОНІВ. *Економіка та суспільство*. 2022. (39). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-88>
3. Тищук І.В. Туристично-рекреаційний потенціал Волинського регіону. «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я. MICROCAD-2020»: матеріали XXVIII Міжнародної науково-практичної конференції (20 жовтня 2020 року). Харків: Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». 2020. С. 111-113.
4. Тищук І. В., Поліщук Л.М., Колісник Б.І. Туристична інфраструктура Волинської області: основні тенденції розвитку. *Науковий журнал «Економічний форум»*. Луцьк: РВВ Луцький НТУ. 2019. № 3. С. 79–86. URL: http://lutsk-ntu.com.ua/sites/default/files/ekonomichniy_forum_vipusk_no32019_2.pdf
5. Щербакова Н. О. Стан туристичної галузі України та процес її відтворення в післявоєнний період. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39 URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/39>

6. Якименко-Терещенко Н., Корюгін А., Бикова М. Перспективи відновлення економічного потенціалу суб'єктів індустрії туризму і гостинності в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 35. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-40>

7. Тюріна, Д. РИНОК ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ: СТАН І ПРОБЛЕМИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ. *Економіка та суспільство*. 2021. (30). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-18>

8. Олійник А., Діченко Д. ТУРИСТИЧНИЙ РИНОК УКРАЇНИ: АНАЛІЗ, ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ. *Економіка та суспільство*. 2023. (50). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-64>

9. Габчак Н., Габчак С. ВНУТРІШНІЙ ТУРИЗМ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД. *Економіка та суспільство*, 2023. (52). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-67>

Інтернет-ресурси:

1. Щодо розвитку внутрішнього туризму в Україні (ред. С. Ковалівська та ін.). Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень НАН України. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-06/vnutrishniy-turyzm-v-ukraini.pdf>

2. Статистичні дані щодо перетину українського кордону громадянами інших держав. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/statistichni-dani-shchodo-peretinu-ukrayinskogo-kordonu-inozemcyami>

3. Туристична статистика України. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/u-2021-roci-v-ukrayini-naybilshe-vitrachali-groshey-turisti-z-oae>

4. Економіка регіонів України в умовах війни: ризики та напрямки забезпечення стійкості : науково-аналітичне видання / наук. ред. Сторонянська І.З. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». 2022. 70 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: <https://ird.gov.ua/irdp/p20220033.pdf>.